

31.8.2020

Suomen Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund r.y.
Kinturinkuja 4, PL 91
11101 Riihimäki

Suomen riistakeskus
Sompiontie 1
00730 Helsinki
kirjaamo@riista.fi

Lausuntopyyntö 26.6.2020 (asianro 190/03.01.00/2020)

METSÄSTÄJÄLIITON LAUSUNTO LUONNOKSESTA SUOMEN MAJAVAKANTOJEN HOITO- JA HALLINTAOHJELMAKSI

Suomen Metsästäjäliitto lausuu esityksen kohteena olevasta majavakantojen hoito- ja hallintaluonnoksesta seuraavaa:

Yleistä

Toimenpideohjelman päätavoitteena on vahvistaa Suomen euroopanmajavakanta elinvoimaiseksi ja sitä kautta varmistaa kannan elinkyky ja metsästyskestävyys. Koska kanadanmajavan läsnäolo todennäköisesti estää euroopanmajavaa leviämästä nykyistä laajemmalle, euroopanmajavakannan vahvistuminen luontaisesti, avustettuna eli siirtoistutuksin tai molemmilla tavoilla edellyttää kanadanmajavakannan rajoittamista ainakin euroopanmajava-alueiden läheisyydessä.

Metsästäjäliitto näkee tavoitteen perusteltuna. Kanadanmajava vieraslajina menestyy ja lisääntyy tehokkaammin sekä kilpailee harvinaisemman ja uhanalaisen euroopanmajavan kanssa elintilasta, ja on pääosin syrjäyttänyt sen niiltä alueilta, joille on alun perin istutettu kumpaakin lajia. On siten tarpeen, että alkuperäislajin tilanteen parantamiseksi ja kantojen vahvistamiseksi tehdään hoito- ja hallintaohjelman mukaisia toimenpiteitä.

Koska toimenpideohjelma sisältää toimenpiteitä, jotka voivat johtaa ristiriitaitilanteisiin majavien ja paikallisten asukkaiden etujen kanssa, Metsästäjäliitto pitää erittäin hyvänä, että toimenpideohjelman pohjana on sidosryhmäkysely, jossa on kartoitettu näkemyksiä majavakantojen hoidosta ja hallinnasta.

Vaikka molemmat majavalajit ovat tärkeitä elinympäristönsä monimuotoisuuden lisääjiä, ne ovat toisaalta etenkin majavapatojen nostattamien tulvien myötä taloudellisten vahinkojen aiheuttajia. Siksi niiden kannanhoidossa pitää huomioida maanomistajat ja heidän tahtotilansa erityisen tarkasti.

31.8.2020

Hoito- ja hallintaohjelman konkreettiset toimenpiteet:

Siirtoistutukset ongelmallisia

Ohjelmaluonnoksen mukaan ihannetulos majavakantojen hoidosta ja hallinnasta olisi seuraava: euroopanmajava syrjäyttää tai korvaa kanadanmajavan siten, että majavien kokonaislevinneisyys ei juuri muutu eivätkä vahingot lisäänty. Ihannetuloksen saavuttaminen vienee kuitenkin kymmeniä vuosia. Tämän takia tarvitaan nopeampia toimia.

Sivun 27 taulukossa kohdassa 14 todetaan, että tulee ”selvittää kanadanmajavien poiston ja euroopanmajavien siirtoistutusten sosiaaliset ja taloudelliset vaikutukset ja vaihtoehdot näistä toimenpiteistä johtuvien ristiriitojen ratkaisemiseen.” Metsästäjäliitto näkee siirtoistutukset ongelmallisina, joten ne vaativat liiton mielestä aina ensin erittäin huolellisen paikallisten maanomistajien tahtotilan selvittämisen ja toteutus laajan kannatuksen. Tätä näkemystä tukee myös sidosryhmäkyselyn tulos, jonka mukaan reilusti alle puolet yksityistä ja valtion metsätaloutta edustavista vastaajista kannatti euroopanmajavien siirtoistutuksia, ja viljelijöistä vähän yli puolet kannatti istutuksia nykyisten kantojen vahvistamiseksi ja selvästi alle puolet uusien esiintymien perustamiseksi.

Siirtoistutusten korvaajina tulee liiton mielestä ensisijaisesti pitää euroopanmajavien luontaista leviämiskykyä, joka on selvityksen mukaan suhteellisen hyvä. Siirtoistutusta voisi olisi perusteltua harkita pääsääntöisesti vain ehkä Lapin valtion mailla sijaitsevilla suurilla suojelualueilla.

Puskurivyöhykkeet euroopanmajava-alueiden ympärille

Kanadanmajavista vapaan puskurivyöhykkeiden muodostaminen euroopanmajava-alueiden ympärille on suunnitelman mukaan varteenotettava vaihtoehto majavakantojen erillään pitämiseksi erityisesti lounaisessa Suomessa. Kyselyssä yli puolet kaikkien sidosryhmien edustajista kannatti kanadanmajavien poistoa vapaan tilan luomiseksi euroopanmajavien levittäytymiselle.

Majavien tunnistaminen toisistaan metsästystilanteessa on erittäin haastavaa. Metsästäjäliiton mielestä on tärkeää huomioida, että metsästäjien oikeusturvan kannalta on välttämätöntä selvittää etukäteen majavalajien tarkat levinneisyydet. Lisäksi liiton mielestä on tarpeellista hakea poikkeuslupia puskurivyöhykkeellä tapahtuvaa metsästystä varten, koska ei voida välttyä tilanteilta, että poistettavaa lajia ei metsästyshetkellä tiedetä varmasti. Liitto näkee, että suunnitelmassa mainittu puskurivyöhykkeiden luominen saattaa vaatia myös kannustimia majavanpyytäjille.

Vahinkojen korvaaminen

Kuten toimenpidesuunnitelmaluonnoksessa todetaan, Suomen majavakantojen hoidon ja hallinnan päätavoitteena on vahvistaa euroopanmajavakantaa,

31.8.2020

mikä tarkoittaa kannan runsastumista ja levinneisyyden laajenemista. Siksi Suomessa joudutaan myös jossain vaiheessa pohtimaan järjestelmää, jolla korvataan majavien aiheuttamia vahinkoja. Majavien aiheuttamia metsävahinkoja korvataan eräistä metsävakuutuksista, mutta ei kuitenkaan valtion varoista. Metsästäjäliiton mielestä mahdolliset korvaukset tulisi ottaa muista kuin metsästäjien maksamista maksuista, eli valtion muista varoista. Vahingonkorvauksiin liittyvät asiat tulisi majavan yleisen hyväksyttävyyden takia nostaa suunnittelussa paremmin esille.

Lopuksi

Metsästäjäliitto näkee toimenpidesuunnitelman pääsääntöisesti toteuttamiskelpoisena ja perusteltuna. Majava muodostaa kiinnostavana ja arvokkaana riistalajina maassamme resurssin, jota tulee hyödyntää kestävästi ja hallita kokonaisuutena järkevästi sekä samalla sidosryhmien tahtotilan mahdollisimman hyvin huomioiden.

Riihimäellä 31.8.2020

SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO – FINLANDS JÄGARFÖRBUND R.Y.

Toimeksi saaneena:

Ere Grenfors
Luonnon- ja riistanhoitopäällikkö